

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

**ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ**

Матеріали міжнародного наукового семінару

8 жовтня 2015 року

Одеса
Фенікс
2015

УДК 338.43(063)
ББК 65.32я43
П 781

Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій
(протокол № 2 від 6 жовтня 2015 року)

П 781 Проблеми сталого розвитку агропродовольчої сфери в сучасних умовах та шляхи їх розв'язання: матер. міжнар. наук. семінару (8 жовтня 2015 р., м. Одеса) / Кафедра економіки промисловості Одеської націон. акад. харчових технологій. – Одеса: Фенікс, 2015. – 110 с.

У збірнику подано тези доповідей на міжнародному науковому семінарі. В них обґрунтовано теоретичні та методологічні засади сталого розвитку агропродовольчої сфери, висвітлено адаптивні стратегії розвитку харчових підприємств, напрями вирішення питання імпортозаміщення агропродовольчої продукції, розглянуто стан соціального середовища та екологічної складової агропродовольчої сфери, проаналізовано роль аграрної політики держави у забезпеченні сталого розвитку агропродовольчої сфери.

Для науковців, аспірантів, студентів економічних спеціальностей та фахівців галузі харчової промисловості.

ISBN 978-966-438- 946-1

УДК 338.43(063)
ББК 65.32я43

ISBN 978-966-438-946-1

© Одеська національна
академія харчових технологій, 2015
© Оформлення ПП «Фенікс», 2015

Немченко В.В.

д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Одеська національна академія харчових технологій

Немченко Г.В.

*студентка фінансово-економічного факультету
Одеський національний економічний університет*

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ В УМОВАХ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

За 24 роки незалежності Україна реально скоротила ВВП на 35%, що є найгіршим результатом серед країн світу. Чисельність сільського населення протягом 1991–2013 рр. скоротилась на 3 млн. і зараз складає 14 млн. громадян.

Якщо у 1991 році було 500 сіл з населенням 50 чоловік, то зараз таких 4 тис. При цьому, здійснюється зниження підприємницької діяльності. Нею охоплено лише 600 тис. громадян. Продаж землі прискорить її перехід у власність іноземних інвесторів і буде сприяти знищенню села та України в цілому. Таке становище пов'язане не тільки з війною, але й помилковою моделлю розвитку, хибною системою управління.

Важливим важелем здійснення реформ і забезпечення сталого розвитку України на двадцять п'ятому році незалежності виступає оподаткування. Незначні надходження до бюджету вимагають від уряду підняття податків, стримуючи виробництво та збільшуючи безробіття. Як справедливо вважає А.Я.Новак: «Надмірність податкового навантаження яскраво підтверджена таким критерієм як рівень тінізації економіки, який в Україні за різними оцінками складає 45-55%. При такій величезній частці тіньового економічного обороту неможливо говорити про якісний і суттєвий кількісний розвиток вітчизняної економіки, та, особливо, про підвищення рівня життя населення – тіньова економіка є несоціалізованою економікою, вона не бере участі в загальних ні в цільових соціальних виплатах і програмах» [2, с.219].

Податкове навантаження стосується усіх галузей народного господарства, включаючи АПК. За розрахунками фахівців Інституту аграрної економіки, у 3 рази збільшена ставка спеціального режиму прямого оподаткування для сільськогосподарських підприємств. У результаті, аграрії, які платили у 2014 році у середньому 6 грн/га, у 2015 році заплатять вже 115 грн/га. Це дозволить отримати до бюджету більше 2,3 млрд. грн. податкових зборів[3]. Таке податкове навантаження стосується малого і середнього агробізнесу і не відноситься до агрохолдингів. Безумовно, така податкова політика не буде сприяти розвитку малого та середнього бізнесу АПК.

В умовах системної кризи необхідне зниження оподаткування, яке не зменшить надходження до бюджету і дасть можливість підприємцям не уходити в тінь.

Існуючи податки в Україні не виконують свої функції.

По-перше, надходження від податків іноді використовується не за призначенням.

По-друге, значна кількість підприємств збиткова і не в змозі виконувати свої зобов'язання перед державою.

Ось чому, потрібен жорстокий контроль за надходженням податків та їх виконанням.

Слід відмітити, що автоматичне зниження податків не завжди буде сприяти розвитку економіки. Сьогодні потрібно знижувати податки, надавати тільки інноваційним підприємствам, які випускають конкурентоспроможну продукцію та створюють робочі місця. Така продукція зможе експортуватися до країн ЄС, а Україна отримуватиме валютні надходження.

Впровадження інновацій в Україні сьогодні це не стільки економічна проблема, скільки політична. Існує закордонний та вітчизняний досвід впровадження інновацій у народне господарство, потрібно лише бажання уряду, держави.

Так, стримують розвиток АПК України малі та середні сільськогосподарські підприємства. Незважаючи на це, індивідуальний сектор забезпечує роботою 80% сільського населення, виробляючи 51% сільськогосподарського ВВП[4].

Безумовно, необхідно використовувати цей потенціал, що викликає потребу об'єднання цих господарств на основі кооперації. Створення таких кооперативів дозволить збільшити виробництво ВВП, підняти їх конкурентоспроможність. Деякий досвід у створенні кооперативів зеленої енергетики у сільській місцевості існує у багатьох західних країнах: у Великобританії існує 5 тис. кооперативів, у США – 1 тис. та інших.

Сонячні, вітрові, біогазові установки вимагають значних коштів, наприклад, середня ціна сучасної біогазової установки Німеччини потужністю 200 кВт складає 1 млн. євро[1].

Звичайно, особисті, і навіть не всі фермерські господарства, вітчизняні кооперативи не в змозі придбати таке обладнання. Ось чому, державі необхідно стимулювати кооперацію особистих та фермерських господарств у виробництві зеленої електроенергії, купуючи таку електроенергію за підвищеними цінами. Для цього потрібен механізм залучення накопичень членів кооперативів, сільського населення, які б отримували від вкладених коштів дивіденди у формі прибутку або у формі пільгового користування електроенергією. Доцільно також державі разом з кооперативними господарствами, які бажають займатись зеленою енергетикою випускати цінні папери, що дозволить «знайти» інвестиції. Після виходу з кризи банківської системи і зниження відсотків за кредитами можна буде залучати їх до кооперативів. В умовах децентралізації міська влада також зможе фінансово підтримати енергетичні кооперативи. Все це буде сприяти сталому розвитку АПК і виходу України з системної кризи.

Література

1. Давиденко Е. Как защитить сердце «зеленой» энергетики? / Е. Давиденко // Зеркало недели.– 29 мая 2015 г.
2. Новак А.Я. Як підняти українську економіку: монографія / А.Я. Новак. – К: ТОВ «Інпрес» 2015 – 432 с.
3. Самаева Ю. Выжить любой ценоз / Ю. Самаева // Зеркало недели.– 16 января 2015 г.
4. Самаева Ю. Приземленная агроприватизация / Ю. Самаева // Зеркало недели. – 20 июня 2015 г.

Павлов О.І.

*д. е. н., професор, завідувач
кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій*

РУРАЛІСТИЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Забезпечення сталого розвитку агропродовольчої сфери виступає однією з умов гарантування національної безпеки України та добробуту її народу. В теорії та практиці господарювання агропродовольча сфера поки що розглядається виключно як суб'єкт продовольчої безпеки. З огляду на це, тема нашого дослідження набуває наукового та прикладного значення.

Агропродовольча сфера – це складний понятійний конструкт, в якому найбільш загальне змістовне навантаження несе слово «сфера», що означає область дії, межі розповсюдження, середовище, оточення, простір. Уточнюючим є термін «агро», який характеризує все те, що має відношення до землеволодіння та землекористування. «Агро» у прив'язці до «продовольства» вказує на вид господарської діяльності, що пов'язана з вирощуванням та переробкою сільськогосподарської продукції в певному природному та соціальному середовищі. Отже, агропродовольча сфера – це сполучений сільсько-міський простір, в межах якого за допомогою людської праці, використання природних, матеріальних, інформаційних, фінансових ресурсів та сучасних технологій й техніки відбувається пристосування природного середовища до суспільних потреб, його певне перетворення з метою забезпечення населення продуктами харчування, а промисловості сільськогосподарською сировиною, створення сприятливих умов для життєдіяльності населення, захисту та збереження довкілля.

У запропонованому визначенні агропродовольчої сфери закладено підвалини сталого розвитку, як узгодженого, гармонійного та збалансованого розвитку її виробничої, соціальної та природної складових.

Для досягнення цього необхідно консолідувати різні підходи (економічний, екологічний, антропологічний, інституціональний) до розуміння сенсу та суспільного призначення сталого розвитку агропродовольчої сфери.

ЗМІСТ

Тематичний напрям 1

Теоретичні та методологічні засади сталого розвитку агропродовольчої сфери

Кирилюк І.М., Чвортко Л. А.

Особисті селянські господарства: місце і роль у продовольчому забезпеченні країни.....3

Немченко В.В., Немченко Г.В.

Проблеми сталого розвитку АПК України в умовах системної кризи.....6

Павлов О.І.

Руралістичні засади сталого розвитку агропродовольчої сфери України.....8

Прокопенко К.О.

Цінові відносини в аграрному секторі в контексті забезпечення сталого розвитку.....11

Самофатова В.А.

Економічна сутність сталого розвитку агропродовольчої сфери України.....15

Тематичний напрям 2

Адаптивні стратегії розвитку харчових підприємств України

Берегова Т.А.

Особливості формування стратегії розвитку підприємств м'ясопереробної промисловості.....18

Валявський С.М.

Адаптація підприємств цукрової промисловості до умов світового ринку21

Ганусін С. Л.

Шляхи інтеграції харчових підприємств України до продовольчого ринку ЄС.....24

Крисанов Д. Ф.

Адаптація підприємств харчової промисловості України до європейського нормативного простору27

Кулаковська Т.А.

Регулювання на ринках агропродовольчої продукції.....31

Охріменко І.В.

Інтеграційна стратегія сільськогосподарського підприємства.....36

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ
СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ
РОЗВ'ЯЗАННЯ**

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО СЕМІНАРУ
8 жовтня 2015 року

Друкується в авторській редакції.
Відповідальність за інформацію, викладену в
публікаціях, несуть автори.

Підписано до друку 13.10.2015.

Формат 60x84/16. Обл.-вид.арк. 6,5. Ум.-друк. арк. 6,6.

Папір офсетний. Друк на дуплікаторі. Зам. № 1510-09.

Видано і віддруковано ПП «Фенікс»

(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).

Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25. Тел. (048) 7777-591.

www.law-books.od.ua